

System wspomagający nadzór nad narzędziami

S. Mrowiec^a, M. Górniak^b, M. Roszak^b

^a Student Politechniki Śląskiej, Wydział Mechaniczny Technologiczny
email: frost87@o2.pl

^b Politechnika Śląska, Wydział Mechaniczny Technologiczny, Instytut Materiałów Inżynierskich i Biomedycznych, Zakład Technologii Procesów Materiałowych, Zarządzania i Technik Komputerowych w Materiałoznawstwie
email: marta.gorniak@polsl.pl; email: marek.roszak@polsl.pl

Streszczenie: Praca zawiera opis bazy danych wykonanej w programie Access 2010 służącej do nadzorowania i kontroli narzędzi pomiarowych.

Abstract: The work contains a description of the database made in Access 2010 used to monitor and control measurement tools.

Słowa kluczowe: nadzorowanie, kontrolowanie, wspomaganie, baza danych, przyrządy pomiarowe, procedura nadzoru

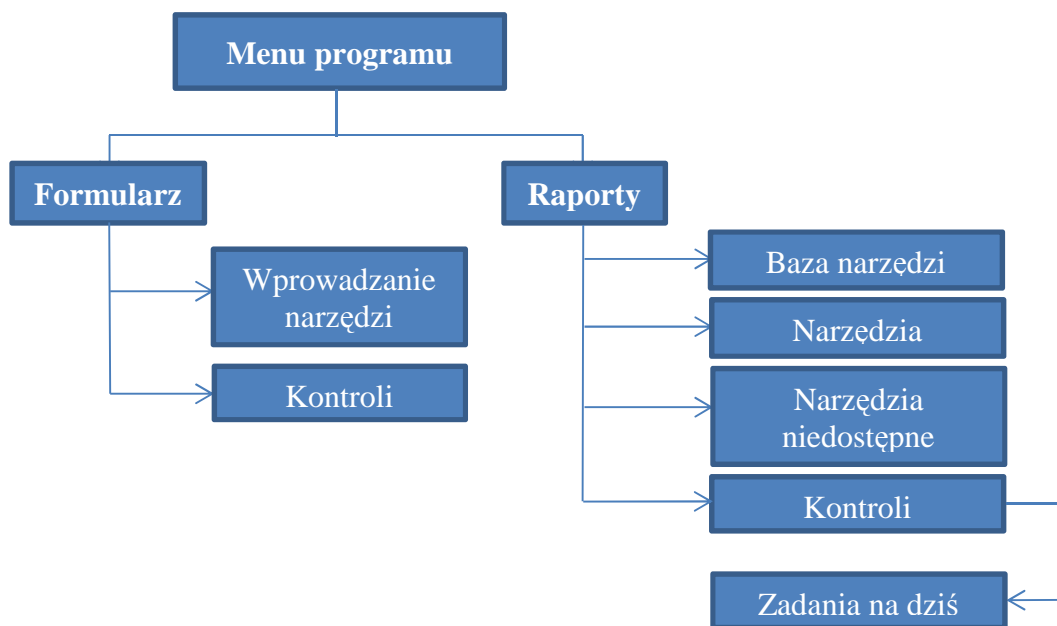
1. WSTĘP

Niniejsza praca przedstawia zaprojektowaną bazę danych pozwalającą nadzorować narzędzia kontrolno-pomiarowe. Zaprojektowane oprogramowanie ma na celu spełnienie wymagań punktu 7.6 normy PN-EN ISO 9001:2009, dotyczącego nadzorowania i kontroli narzędzi pomiarowych. Opracowana baza powinna pozwalać nadzorować stan narzędzi, jak i również nadzorować ich terminy kontroli takie jak wzorcowanie czy legalizacja. Zaproponowane oprogramowanie wspomaga wydawanie narzędzi pracownikom zakładu.

2. OPIS PROGRAMU

Program służy do nadzorowania narzędzi kontrolno-pomiarowych. Strukturę programu przedstawia rysunek 1. Na rysunku 2 przedstawiono *Menu* zaprojektowanego oprogramowania. Menu programu zawiera następujące funkcje:

- formularz – wprowadzania narzędzi,
- formularz – wprowadzania kontroli,
- bazę narzędziową,
- raporty kontroli,
- narzędzia dostępne,
- narzędzia niedostępne.

Rysunek 1. Schemat struktury oprogramowania
 Figure 1. Scheme of the structure of software

Rysunek 2. Ekran programu – widok menu
 Figure 2. Screen of the program – main menu

2.1. Formularze

Formularz do wprowadzania narzędzi

Formularz ten służy do wprowadzania nowych narzędzi – rysunek 3. Użytkownik wprowadza następujące dane:

- rodzaj narzędzia,
- numer seryjny,
- dane techniczne,

- uprawnienia do korzystania,
- uwagi,
- dostępność,
- sprawność.

Formularz -wprowadzania narzędzi

ID	<input type="text"/>
Rodzaj narzędzia	Mikrometr
Numer seryjny	MIK-123456
Dane techniczne	Charakterystyka produktu: Lakierowany kabłąk stalowy i chromowana na mat podziałka Hartowane wrzeciono o średn. 6.5 mm z dokładnie docieranymi
Uprawniony do korzystania	Pracownik produkcyjny
Uwagi	-
Dostępność	☒
Sprawność	☒

UWAGI:
Dostępność - oznacza posiadanie narzędzia w magazynie,
Sprawność - oznacza brak uszkodzeń mechanicznych jak również posiadanie aktualnego terminu kontroli.

Rysunek 3. Ekran programu – formularz do wprowadzania narzędzi

Figure 3. Screen of the program – the form to input tools

W formularzu tym jako pojęcie „dostępność” należy rozumieć narzędzie znajdujące się w magazynie w chwili przeglądania formularza. Status ten równoznaczny jest ze sprawnością, narzędzie niesprawne nie może mieć przyznanego statusu „dostępność”. Jeśli w formularzu odhaczone jest okienko „sprawność” oznacza to, że dane narzędzie nie jest uszkodzone oraz ważność jego kontroli jest aktualna.

Formularz do wprowadzania kontroli

Formularz ten służy do wprowadzania dat kontroli poszczególnych narzędzi – rysunek 4. Użytkownik wprowadza następujące dane:

- rodzaj narzędzia,
- numer seryjny,
- rodzaj kontroli,
- datę ostatniej kontroli,
- datę następnej kontroli.

Data następnej kontroli to okres ważności narzędzia minus okres potrzebny na przeprowadzenie wzorcowania/legalizacji, przyjęto w oprogramowaniu, że jest to 28 dni. Dni odejście od czasu użyteczności narzędzia mają na celu rezerwację czasu na realizację procedury wzorcowania/legalizacji narzędzia. Ma to zapobiec ewentualnemu użyciu narzędzia pomiarowego w okresie utraty przez niego formalnego potwierdzenia zdolności metrologicznej. Za wprowadzanie do oprogramowania daty następnej kontroli odpowiedzialny jest pracownik narzędziowni.

Formularz - wprowadzania kontroli

ID	1
Rodzaj narzędzia	Mikrometr
Numer seryjny	MIK-123456
Rodzaj kontroli	wzorcowanie
Data ostatniej kontroli	2010-12-02
Data następnej kontroli	2011-12-02
Sprawność	☒

Wyjdź

UWAGI:
Sprawność - oznacza brak uszkodzeń mechanicznych jak również posiadanie aktualnego terminu kontroli.

Rysunek 4. Ekran programu – formularz do wprowadzania kontroli
Figure 4. Screen of the program – the form to input control

2.2. Raporty

Baza narzędziowa

Raport ten służy do wyświetlania informacji na temat wszystkich narzędzi znajdujących się w bazie – rysunek 5. Raport ten wyświetla następujące informacje:

- ID,
- rodzaj narzędzia,
- numer seryjny,
- dane techniczne,
- uprawnienia,
- uwagi.

Baza narzędzi					
ID	Rodzaj narzędzia	Numer seryjny	Dane techniczne	Uprawniony do korzystania	Uwagi
1	Mikrometr	MIK-123456	Charakterystyka produktu: Lalierowany kabiak stalowy i chromowana na mat podziałka Hartowane wrzeciono o średn. 6.5	Pracownik produkcyjny	-
2	Mikrometr	MIK-123457	Charakterystyka produktu: Lalierowany kabiak stalowy i chromowana na mat podziałka Hartowane wrzeciono o średn. 6.5	Pracownik produkcyjny	-
3	Suwmiarka	SUW-123456	Suwmiarka z odczytem cyfrowym, Dokładność odczytu 0.01 mm, Dokładność odczytu 0.0005", DIN 862	Pracownik produkcyjny	-
4	Suwmiarka	SUW-123457	Suwmiarka z odczytem cyfrowym, Dokładność odczytu 0.01 mm, Dokładność odczytu 0.0005", DIN 862	Pracownik produkcyjny	-
5	Wzorce sówmiarek	WZ-123456	Wykonane z hartowanej stali specjalnej. Szlifowane i docierane ręcznie. Dostarczane w drewnianym futerale. Tolerancja	Dozór	-
6	Suwmiarka	SUW-123458	Suwmiarka z odczytem cyfrowym, Dokładność odczytu 0.01 mm, Dokładność odczytu 0.0005", DIN 862	Pracownik produkcyjny	-
7	Suwmiarka	SUW-123459	Suwmiarka z odczytem cyfrowym, Dokładność odczytu 0.01 mm, Dokładność odczytu 0.0005", DIN 862	Pracownik produkcyjny	-

Rysunek 5. Ekran programu – raport z bazy narzędziowej
Figure 5. Screen of the program – report from the tool database

Raport z kontroli

Raport ten służy do wyświetlania informacji dotyczących kontroli narzędzi znajdujących się w bazie. Na rysunku 6 przedstawiono raport dotyczący kontroli. W raporcie tym widoczne są takie informacje jak:

- ID,
- rodzaj narzędzia,
- numer seryjny,
- rodzaj kontroli,
- data ostatniej kontroli,
- data następnej kontroli,
- sprawność.

Raport - kontroli						
ID	Rodzaj narzędzia	Numer seryjny	Rodzaj kontroli	Data ostatniej kontroli	Data następnej kontroli	Sprawność
1	Mikrometr	MIK-123456	wzorcowanie	2010-12-02	2011-12-02	☒
2	Mikrometr	MIK-123457	wzorcowanie	2010-12-02	2011-12-02	☒
3	Suwmiarka	SUW-123456	wzorcowanie	2010-12-02	2011-12-02	☐
4	Suwmiarka	SUW-123457	wzorcowanie	2010-12-02	2010-12-02	☒
5	Wzorce	WZ-123456	legalizacja	2010-12-02	2010-12-06	☒
6	Suwmiarka	SUW-123458	wzorcowanie	2010-12-02	2010-12-10	☒
7	Suwmiarka	SUW-123459	wzorcowanie	2010-12-02	2011-12-02	☒

12 stycznia 2011 Strona 1 z 1

Rysunek 6. Ekran programu – raport – kontroli

Figure 6. Screen of the program – report – controls

Narzędzia dostępne

Raport ten wyświetla informacje dotyczące dostępności danego narzędzia do użytku przez pracowników. Wyświetlane narzędzia muszą być jednocześnie sprawne. Jeśli narzędzie jest niesprawne równoznaczne jest to z jego niedostępnością. Na rysunku 7 przedstawiono informacje dotyczące narzędzi dostępnych. W raporcie tym uzyskujemy takie informacje jak:

- ID,
- rodzaj narzędzia,
- numer seryjny,
- uwagi,
- dostępność,
- sprawność.

Narzędzia dostępne					
ID	Rodzaj narzędzia	Numer seryjny	Uwagi	Dostępność	Sprawność
1	Mikrometr	MIK-123456	-	☒	☒
7	Suwmiarka	SUW-123459	-	☒	☒
4	Suwmiarka	SUW-123457	-	☒	☒
5	Wzorce sówmiare	WZ-123456	-	☒	☒

12 stycznia 2011 Strona 1 z 1

Rysunek 7. Ekran programu – raport z narzędzi dostępnych

Figure 7. Screen of the program – report of the available tools

Narzędzia niedostępne

W raporcie tym wyświetlane są informacje dotyczące narzędzi niesprawnych. Narzędzie niesprawne jest jednocześnie narzędziem niedostępnym. Na rysunku 8 przedstawiono raport z narzędzi niesprawnych. Użytkownik w raporcie tym jest w stanie uzyskać następujące informacje:

- ID,
- rodzaj narzędzia,
- numer seryjny,
- uwagi,
- sprawność.

ID	Rodzaj narzędzia	Numer seryjny	Uwagi	Sprawność
3	Suwmiarka	SUW-123456	-	☐

12 stycznia 2011 Strona 1 z 1

Rysunek 8. Ekran programu – raport z narzędzi niesprawnych
 Figure 8. Screen of the program – report from inefficient tools

Zadania na dziś

Raport ten służy do wyświetlania informacji na temat narzędzi których okres pomiędzy kontrolami dobiegł końca. Wspomaga on nadzorowanie nad sprawnością narzędzi. Rysunek 9 przedstawia raport z „zadania na dziś” – zadania do wykonania w danym dniu. Z raportu tego możemy uzyskać informacje takie jak:

- ID,
- rodzaj narzędzia,
- numer seryjny,
- rodzaj kontroli,
- datę ostatniej kontroli,
- datę następnej kontroli.

ID	Rodzaj narzędzia	Numer seryjny	Rodzaj kontroli	Data ostatniej kontroli	Data następnej kontroli
----	------------------	---------------	-----------------	-------------------------	-------------------------

12 stycznia 2011 Strona 1 z 1

Rysunek 9. Ekran programu – raport z zadań na dziś
 Figure 9. Screen of the program – report of the tasks for today

3. NADZOROWANIE WYPOSAŻENIA KONTROLNO-POMIAROWEGO

W tablicy 1 została zaprezentowana przykładowa procedura mająca na celu zapewnienie, że monitorowanie i pomiary wykonywane są w sposób zgodny z wymaganiami dotyczącymi monitorowania i pomiarów zawartymi w punkcie 7.6 normy PN-EN ISO 9001:2009.

Tablica 1. Procedura nadzorowania wyposażenia kontrolno-pomiarowego

Table 1. Procedure for measurement of control-measuring instruments

LOGO	Procedura	Nazwa: SM.MC7.01	Data: 06.01.2011
			Arkusze: I
Nadzorowanie wyposażenia kontrolno-pomiarowego			
<p>1. Cel procedury Celem procedury jest zagwarantowanie sprawności przyrządów kontrolno-pomiarowych, co wiąże się z ich nadzorowaniem i kontrolą.</p> <p>2. Przedmiot i zakres Przedmiotem procedury jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kontrola narzędzi pomiarowych, • prowadzenie niezbędnej dokumentacji narzędziowej. <p>3. Dane wejściowe</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wykaz narzędzi pomiarowych. <p>4. Kompetencje/odpowiedzialność</p> <ul style="list-style-type: none"> • Magazynier – ponosi odpowiedzialność za nadzorowanie oprogramowania, wprowadzanie niezbędnych zmian, kontrolowanie narzędzi pomiarowych; • Pracownik produkcyjny – ponosi odpowiedzialność za prawidłowe wykonywanie pomiarów oraz prowadzenie niezbędnych zapisów kontroli metrologicznej; • Kierownik – ponosi odpowiedzialność za prawidłową działalność systemu nadzoru przyrządów kontrolno-pomiarowych. <p>5. Przebieg procesu</p> <p>I. Wprowadzanie nowych narzędzi Po zakupie nowego narzędzia powinno być ono wprowadzone do systemu wspomagającego nadzorowanie i kontrole narzędzi;</p> <p>II. Oznakowanie Narzędzia powinny posiadać widoczny numer seryjny, jeśli numer nie znajduje się na narzędziu powinien zostać odpowiednio oznakowany, wymagane jest to w celu prawidłowej identyfikacji narzędzia;</p> <p>III. Kontrola Kontrola narzędzi powinna być wykonywana zgodnie z okresem wpisanym do oprogramowania (każdy sprzęt może posiadać różny okres pomiędzy kontrolami) zgodnie ze stosowanymi wymaganiami. Kontrole narzędzi może przeprowadzać pracownik odpowiedzialny za oprogramowanie. Każda kontrola powinna być udokumentowana w oprogramowaniu. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowego działania narzędzia należy sprawdzić jego zdatność do użytku. Jeśli narzędzie jest niezdatne do użytku powinno być oznaczone i zdeponowane w odpowiednim miejscu w narzędziowni;</p> <p>IV. Użytkowanie Pracownik zobowiązany jest z korzystania z narzędzi zgodnie z instrukcją jego użytkowania.</p> <p>6. Zapisy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Karty wyników pomiarów, • Protokoły z kontroli narzędzi. <p>7. Załączniki</p> <ul style="list-style-type: none"> • Instrukcje użytkowania narzędzi. 			

4. PODSUMOWANIE

Wyżej opisane oprogramowanie pozwala na sprawne nadzorowanie oraz kontrole narzędzi znajdujących się w przedsiębiorstwie, eliminując możliwość użytku niesprawnego narzędzia pomiarowego.

LITERATURA

1. D. Mandrela, M. Szeliga, Access 2010 PL, Helion, Gliwice, 2010.
2. PN-EN ISO 9001:2009, Systemy zarządzania jakością. Wymagania, PKN, Warszawa, 2009.
3. strona internetowa: <http://jakosc.biz/>
4. strona internetowa: <http://www.moje-narzedzia.pl/>